

Ram-projekt: *Språket i ämnet och ämnet i språket – om språkande och kommunikativa handlingar*

Deltagande skolor: Bagarmossens Brotorps skolor, Bromstensskolan och Grimstaskolan
Deltagande lärare: Marita Olsson Hvid, Louisa Asplund och Hanna Skarelius
Projektperiod: ht 2017 – vt 2018

Vi vill be dig gå tillbaka i tiden – till då du sist skapade någonting med dina händer. Det kan vara trallen du byggde förra sommaren, den där gardinen du var tvungen att fälla eller kanske det du gjorde på slöjden i högstadiet. När du nu har det där föremålet i minnet vill vi be dig att du funderar på vilka val du hade i den processen. Vilken färg ska den ha? Vilken sorts färg ska du använda? Vilken form ska föremålet ha? Vilka förutsättningar måste du förhålla dig till? Vilka material blir bäst? Hur ska den se ut? Vad ska folk tänka när de ser den?

Som du nu förstår innebär varje föremål vi skapar en hel del val. I skolämnet slöjd förväntas eleverna både välja och resonera kring sina val. Läraren ska kunna bedöma i vilken mån eleven har gjort avvägda val och om eleven fört utvecklade resonemang om sitt slöjdarbete. I betygskriterierna står: "Utifrån syftet med slöjdarbetet och kvalitets- och miljöaspekter väljer eleven tillvägagångssätt och ger **enkla/utvecklade/väluvecklade** motiveringar till sina val."

I det här Ram-projektet har vi ställt oss kritiska till att eleverna förväntas motivera sina val utan att undervisningen nödvändigtvis övar den förmågan – att föra väluvecklade resonemang kan tyckas tillhöra svenskämnet mer än slöjdamnet. Men vi menar att språket finns med oss hela tiden och vi behöver arbeta språkutvecklande i alla skolämnen.

Studien syftade till att ta reda på mer om elevers förmåga att "välja och motivera tillvägagångssätt i slöjdarbetet" och hur det kan komma till uttryck. Detta undersöktes genom att eleverna fick diskutera sina val, vilket dokumenterades genom film i två olika omgångar. Inför andra diskussionstillfället modifierade vi vår undervisning något för att ge eleverna bättre underlag till sina val och motiveringar, vilket visade sig ge förbättrade resonemang.

Undersökningen visade att eleverna pratar om följande perspektiv: Färger, tidsaspekt, teknikernas fördelar och nackdelar samt sin personliga koppling till uttrycket. Eleverna delar in resonemangen genom att syfta på utseende eller genomförande. Då vi analyserade

elevernas resonemang hittade vi underkategorier. Dessa kategorier kan tydliggöra progressionen mellan enkelt och välutvecklade resonemang.

Gällande utseendet talar eleverna om: **Tyckande** – jag tycker rätt blir fint, jag tycker det här kommer bli snyggt. **Symbolisk eller personlig referens** – A står för mitt namn och 12 står för vilket nummer jag har i hockey. **Teknisk förklaring** – Applikation på en tröja kan bli hårt och då kan det bli obekvämt, textiltryck kan slitas bort snabbare i tvättmaskinen.

Gällande genomförandet talade eleverna om: **Tyckande** – Lätt att göra, mysigt. **Fördelar/nackdelar** – Först tänkte jag att jag skulle göra schablontryck men det skulle bli svårt att göra så pyttigt. **Jämförelser** – Jag målade bakgrunden med bets för jag tycker inte det blir lika slätt med hobbyfärg.

Studien visar att elever kan motivera sina val. Spontant vill de dock motivera utifrån värdeord som fint, fult, bra och enkelt. När vi ger eleverna verktyg till att göra mer genomtänkta val har vi sett att de kan föra resonemang kring sitt slöjdarbete på ett mer välutvecklat sätt.

Gruppen kommer till hösten bygga vidare på den här studien i FoU-projektet, *Valet är ditt - en studie om hur elever väljer och motiverar sina val i slöjdamnet*. Där kommer vi undersöka undervisningsmetoder som främjar elevernas möjligheter att göra genomtänkta val och utveckla deras förmåga att resonera.